

Oponentský posudek

disertační práce MUDr. Pavla Dlouhého na téma:

„Obsah trans-izomerů mastných kyselin v podkožním tuku a v tuku mateřského mléka jako ukazatel jejich příjmu výživou“

MUDr. Pavel Dlouhý předložil disertační práci na téma „Obsah trans-izomerů mastných kyselin v podkožním tuku a v tuku mateřského mléka jako ukazatel jejich příjmu výživou“. Téma disertační práce je velmi aktuální. Trans izomerům mastných kyselin a jejich vlivu na zdraví člověka je v současnosti věnována velká pozornost. Jejich vliv na vývoj řady neinfekčních onemocnění hromadného výskytu, zejména nemocí kardiovaskulárních a diabetu II. typu je v současnosti považován za mnohem více negativní než v devadesátých letech minulého století. V návaznosti na tato zjištění je věnována i větší pozornost hodnocení jejich příjmu potravou a možnostem jak ho omezit.

Předložená práce má 51 stran textu včetně 9 tabulek a 10 grafů a 30 stran příloh. Experimentální práci předchází teoretický úvod zabývající se popisem fyziologických účinků trans izomerů mastných kyselin, jejich zdrojů, příjmu potravou a doporučeními různých organizací pro maximální příjem. Literární část, stejně jako ostatní části předložené disertační práce, je psána velmi srozumitelně, dobrou češtinou, bez gramatických chyb a téměř bez překlepů (několik se jich objevilo v seznamu literatury). Je bohatě dokumentována odkazy na vědeckou a odbornou literaturu. Zvláště oceňuji, že téměř ve všech případech je použita správná chemická a potravinářská terminologie, což u prací odborníků z jiných oborů nebývá. V práci je citováno 78 vědeckých a odborných prací, což svědčí o pílím studiu literatury. Podíl citovaných prací zahraničních autorů je vysoký.

Během experimentální práce získal MUDr. Dlouhý řadu zajímavých výsledků, které správně interpretoval a diskutoval s literaturou. Řada výsledků byla již nějakou formou publikována, o čemž svědčí bohatý seznam publikací autora uvedený v příloze této práce.

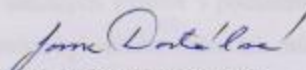
Cíl disertační práce – popsat obsah trans izomerů mastných kyselin v podkožním tuku a v tuku mateřského mléka jako indikátor dietární expozice byl splněn. Práce tak může přispět k přijetí opatření pro snížení příjmu trans izomerů mastných kyselin potravou a tím rozšířit možnosti ochrany zdraví obyvatelstva.

K práci mám několik drobných připomínek.

- str. 5 - jsou uvedena % váhová, správně by mělo být hmotnostní

- str. 8 – ve výčtu hlavních zdrojů trans izomerů mastných kyselin chybí čokoládové výrobky a polevy, ve kterých je kakaové máslo nahrazeno částečně hydrogenovanými tuky nebo alespoň uvedeno aj.
- pro triacylglyceroly je někdy používán zastaralý termín triglyceridy
- pro nasycené mastné kyseliny je někdy používán termín satureované, pro polyenové termín polynenasycené. I když se jedná o termíny dosud používané v jednom textu by měla být terminologie sjednocena
- str. 18 – správně je olej sójový a nikoliv sojový
- str. 18 – termín stolní margariny není oficiálně používán – jedná se o roztíratelné tuky
- str. 26 – v dotaznicích by otázky měly umožnit všechny varianty odpovědi. V tomto případě, pokud by někdo konzumoval příslušnou potravinu 6x týdně, tuto možnost nemá
- chtěla bych se zeptat proč pro izolaci tuku z mléka byla použita metoda extrakce směsí $\text{CHCl}_3/\text{CH}_3\text{OH}$ (2:1), tedy metoda Folchova, která byla vyvinuta pro izolaci tuku z mozkové tkáně a používá se pro maso a masné výrobky
- str. 31 a další – místo frekvence spotřeby je vhodnější spojení frekvence konzumace, jak je uváděno v popisu grafů
- z použitých dotazníků lze příjem tuku vyhodnotit pouze orientačně, protože nebyla zohledňována tučnost výrobků, která bývá v některých případech velmi rozdílná a také jejich množství při jedné konzumaci (autor tuto skutečnost uvádí v diskusi)
- soubory kojících žen a pacientů jsou poměrně malé, ale zřejmě vyšší počty nebylo možné zajistit
- str. 35 – termín sladkosti je velmi neurčitý – lze sem zařadit i řadu výrobků, které neobsahují tuk

Výše uvedené připomínky nesnižují úroveň předložené disertační práce, která je vysoká, a proto ji doporučuji přijmout k obhajobě.

 Doc./Ing. Jana Dostálová, CSc.

V Praze 15. září 2008